

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 285
din 21.05.2008

Dosar nr: 134/2008

Petiția nr: 2784 din data de 18.02.2008

Petent: I D

Obiectul petiției: Discriminarea produsă de OUG nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1. I D , str.

I.2. Numele, domiciliul sau reședința pârâtului

I.2. Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, Str Dem I Dobrescu, nr 2-4, sector 1, București

I.3. Procedura de citare

Procedura de citare a fost îndeplinită la data de 18.03.2008, la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată. Părțile au fost absente, procedura de citare a fost legal îndeplinită. Părțile au fost absente, procedura citării a fost legal îndeplinită.

II. Obiectul sesizării și susținerile părților

Petenta arată că este magistrat procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași și solicită CNCD să constate că există o discriminare a magistraților și a altor categorii de persoane având în vedere următoarele considerente:

1. Odată cu intrarea în vigoare a OUG nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, aprobată prin Legea nr. 7/2007, s-a instituit un quantum unic al indemnizației pentru creșterea copilului.
2. Limitarea indemnizației pentru creșterea copilului, așa după cum stabilește actul normativ precitat, încalcă principiul nediscriminării consacrat de Constituția României prin art.16, alin.1.
3. Acordarea dreptului la concediu pentru creșterea copilului și a indemnizației aferente este esențialmente condiționat de realizarea unui venit profesional supus impozitării.

4. Uniformizarea cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului s-ar fi justificat, fie în ipoteza în care indemnizația nu ar fi fost corelată/condiționată de o anumită contribuție strict determinată, fie în ipoteza în care toți beneficiarii ei ar fi plătit contribuții egale în cuantum.
5. Șansa privind creșterea copilului pînă la 2 ani se acordă doar acelor contribuabili cu venituri mici, acelor părinți ale căror venituri se situează sub limita indemnizației stabilite.
6. Asigurarea protecției unei categorii sociale defavorizate, sub aspectul veniturilor, nu justifică anihilarea protecției sociale a altor categorii sociale.
7. Modul concret de acordare a concediului și a indemnizației trebuie raportate la finalitatea actului normativ și anume aceea de „susținere a familiei în vederea creșterii copilului”.
8. Prin abrogarea vechii reglementări, în baza cărora magistrații primeau indemnizația la nivelul a 75% din media veniturilor pe ultimele 6 luni, s-a realizat o restrângere a acestui drept pentru magistrați.
9. Impunerea nivelului indemnizației la 800/600 RON nu este de natură a „sprijini” familia magistratului ci, din contră, are un caracter negativ asupra nivelului de trai al acestuia.
10. Măsura adoptată prin OG nr. 148/2005 vine în contadicție și cu principiile stabilite în Carta Europeană privind statutul judecătorului.

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse, prin adresa nr. 2424/DC/06.05.2008, a precizat următoarele:

1. Prin acest act normativ s-a creat posibilitatea ca și persoanele care nu au venituri profesionale supuse impozitului pe venit să beneficieze de sprijin pentru creșterea copilului, materializat în majorarea alocației de stat pentru copii.

2. Indemnizația pentru creșterea copilului este o măsură de sprijin pentru familiile în care vin pe lume unul sau mai mulți copii. Această prestație înlocuiește, pe perioada concediului de creștere a copilului, venitul salarial al părintelui care îndeplinește condițiile de acordare și optează pentru această formă de sprijin.

3. Fiind asigurată de la bugetul de stat, această prestație, se acordă în același cuantum pentru toate persoanele care îndeplinesc condițiile de acordare și, din acest punct de vedere, nu se supune principiilor care stau la baza unui sistem contributiv, în care prestația este rezultatul contribuției.

4. Actul normativ în discuție nu conduce la discriminare. Pentru aceeași situație, respectiv părinte care a realizat venituri profesionale timp de 12 luni în ultimul an înainte de nașterea copilului, se acordă același cuantum al prestației.

III. Motivele de fapt și de drept

Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director trebuie să se pronunțe asupra situației invocată de către petentă, situația persoanelor care realizează o contribuție mai mare, în speță a magistraților, față de situația altor persoane, beneficiare ale indemnizației pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani.

Sistemul actual de acordare a indemnizației pentru creșterea copilului nu este unul echitabil întrucât se bazează doar pe principiul solidarității, neluându-se în seamă venitul și contribuția diferită a salariaților la bugetul de stat, și, implicit, la sistemul asigurărilor sociale.

Potrivit **art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, prevede că „*prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice*”.

Potrivit **art. 4 coroborat cu art. 16 din Constituția României**, „*cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*”, iar „*România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.*”

Astfel, o situație discriminatorie poate apărea atunci când persoane, sau grupuri de persoane, aflate în situații diferite, sunt tratate asemănător, fără ca tratamentul să fie justificat obiectiv de un scop legitim. Considerăm justificată intenția statului de a proteja persoanele cu venituri mici beneficiare ale concediului pentru creșterea copilului până la 2 ani, respectiv 3 ani, prin acordarea unei indemnizații de 600 lei.

Cu toate acestea, aplicarea acestui quantum indiferent de categoria socio-profesională din care aceste persoane provin și implicit fără o diferențiere privind quantumul contribuțiilor acestor persoane la bugetul asigurărilor sociale, se constituie într-o situație discriminatorie, deoarece metodele de atingere ale acestui scop nu sunt adecvate.

Potrivit sistemului actual prevăzut de O.U.G. nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, părinții care beneficiază de concediul de creștere a copilului până la 2 ani, respectiv 3 ani, sunt supuși aceluiași tratament cu privire la beneficiul indemnizației de creștere a copilului, în quantum de 600 lei, indiferent de contribuția acestora la bugetul asigurărilor sociale în perioada în care aceștia și-au desfășurat activitatea la locul de muncă.

Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării apreciază că principiul egalității de șanse ar fi evidențiat dacă s-ar adopta un sistem care să exprime atât principiul solidarității (prin acordarea unui quantum minim al indemnizației de creștere a copilului pentru persoanele cu venituri mici), cât și veniturile și contribuțiile persoanelor la bugetul de stat și la sistemul asigurărilor sociale (prin acordarea indemnizației de creștere a copilului într-un quantum proporțional cu contribuția fiecărei persoane la bugetul asigurărilor sociale).

Având în vedere:

- prevederile **art. 7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului** potrivit căruia: „*Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.*”

- prevederile **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994 potrivit căruia: „*Exercitarea drepturilor*

și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată în special pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

În interpretarea art. 14 referitor la interzicerea discriminării, din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului folosește expresia de persoane aflate în situații analoage. În hotărârea dată în cazul THLIMMENOS vs. GRECIA din 6 aprilie 2000, Curtea a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile.

Colegiul Director reține că, astfel cum a statuat Curtea Europeană a Drepturilor Omului, legat de articolul 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului privind interzicerea discriminării, diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

Astfel cum statuează și Curtea Constituțională a României, „principiile nediscriminării sunt cele cuprinse în articolul 4 alin.2 din Constituție, însă acestea pot fi extinse potrivit prevederilor art.20 din Constituție, care permit corelarea dispozițiilor constituționale cu tratatele și pactele internaționale la care România este parte. Aceste principii sunt extinse prin art.7 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, ratificat de România prin Decretul nr.212/1974, publicat în Buletinul Oficial, Partea I, nr.146 din 20 noiembrie 1974 și prin art.2 alin.2 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale ratificat de România prin același decret și publicat în Buletinul Oficial cu același număr și din aceeași dată.” (Decizia nr.54/2000, M.Of. nr.310/2000, DH 2000, p.511) .

- prevederile **art. 1 din Protocolul nr. 12** la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptat la Roma la 4 noiembrie 2000, ratificat de România prin Legea nr. 103/25 aprilie 2006 potrivit căruia. „1. Dreptul de a te bucura de oricare din drepturile prevăzute de lege trebuie asigurat fără nici o discriminare bazată pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice

sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avuție, naștere sau oricare altă situație. 2. Nimeni nu poate face obiectul unei discriminări bazate pe oricare din motivele menționate în paragraful 1 din partea nici unei autorități publice.”

- prevederile **art. 20, alin. 1 din Constituția României**: „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate la care România este parte”.

- prevederile **art.6 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:*

c) *acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;*

În România, stat de drept, democratic și social, demnitatea omului, drepturile și libertățile omului reprezintă valori supreme și sunt garantate de lege. Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate, în special în exercitarea drepturilor economice, sociale și culturale (dreptul la muncă).

Văzând și prevederile cuprinse în **Carta europeană privind statutul judecătorilor, care la art. 6** prevede: „*Exercitarea ca profesionist de catre un judecator a functiilor judiciare presupune o remunerare, nivelul careia este fixat astfel încât sa îl protejeze contra presiunilor ce tind sa influenteze sensul deciziilor sale si mai general comportamentul sau jurisdictional, periclitând astfel independenta si imparțialitatea judecatorului.*

6.2. *Remunerarea poate să varieze în funcție de vechimea de muncă, de natura funcțiilor cu care judecatorul profesionist a fost investit sau de importanța îndatoririlor care i-au fost impuse, apreciate în condiții transparente.*

6.3. *Statutul prevede asigurarea judecatorului profesionist împotriva riscurilor sociale legate de maladii, maternitate, invaliditate, bătrânețe și deces.*

6.4. *Astfel, statutul asigura judecatorilor care au atins vârsta legala de încetare a funcției lor, după exercitarea acestor funcții cu statut de profesionist pe parcursul unei anumite perioade de timp, plata unei pensii a carei nivel sa fie cât de apropiat posibil de nivelul ultimei sale remunerari din activitatea jurisdictionala.*

Dispozițiile Cartei au drept scop ridicarea nivelului garantiilor în diferite state europene, într-o măsură care va depinde de nivelul deja atins în aceste țări. Dispozițiile Cartei nu pot însă în nici un fel să servească drept bază pentru eventualele modificări ale statutelor naționale care ar antrena, dimpotriva, regresarea, reducerea nivelului deja atins al garantiilor într-o țară sau alta.

În particular, nivelul constituțional al principiilor fundamentale trebuie să împiedice ca legislația să adopte dispoziții care ar avea ca obiect sau ca efect ignorarea lor.

Pentru ca o faptă să fie calificată drept faptă de discriminare trebuie să îndeplinească, cumulativ, mai multe condiții :

1. Existența unui tratament diferențiat, manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile).

2. Existența unui criteriu de discriminare, potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

3. Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop să nu fie adecvate și necesare;

4. Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;

Colegiul director constată că: prin aplicarea prevederilor OUG nr. 148/2005, categoria socio-profesională a magistraților (cei care vor beneficia de indemnizația pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani) a cunoscut o diminuare drastică a veniturilor sale, iar prevederile respective nu sunt de natură a „sprijini” familia magistratului ci, din contră, are un caracter negativ asupra nivelului de trai al acestuia. Indemnizația pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani nu-și îndeplinește funcția declarată de „înlocuire a venitului salarial”.

Prin efectul legii, OUG nr. 148/2005, s-a creat o situație dezavantajoasă a magistraților-beneficiari ai indemnizației- față de alți beneficiari.

Acordarea indemnizației pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani, în cuantumurile prevăzute, pentru magistrați constituie un tratament discriminator, nejustificat de un scop obiectiv și legitim.

Diferențierea de tratament - dintre magistrați și alte categorii socio-profesionale -, în ceea ce privește cuantumul indemnizației pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani, poate fi și trebuie să fie, justificată obiectiv, de un scop legitim, pornind de la statutul profesional al acestuia, iar metodele de atingere a scopului trebuie să fie adecvate și necesare.

Astfel, precizarea expresă a importanței statutului socio-profesional al magistratului, în conținutul actului normativ, reprezintă expresia adecvării metodei.

De asemenea, stabilirea modalității diferențiate a cuantumului indemnizației pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani, reprezintă expresia necesității măsurii respective.

Statul încalcă principiul tratamentului egal atunci când pe parcursul elaborării legilor sau a aplicării acestora distinge între persoane care sunt în situații analoge, respectiv atunci când în procesul de elaborare a legilor sau a aplicării acestora nu ia în considerare diferențele efective între acestea și reglementează în mod similar aplicarea unei măsuri pentru persoane care nu se afla în situații comparabile.

Colegiul Director constată că prin OG 148/2005 se instituie un tratament discriminatoriu între diferite categorii socio-profesionale deoarece se aplica aceeași măsură unor persoane aflate în situații diferite.

În vederea remedierii situației analizate și constatate, Colegiul Director va recomanda Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse să depună diligențele necesare în vederea promovării unui proiect de act normativ prin care să se statueze diferența de tratament, pornind și de la componenta laturii contributive a beneficiarilor de indemnizație.

Având în vedere considerentele reținute de Colegiul Director, în temeiul art. 20 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi, ale membrilor prezenți

IV. COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Prevederile cuprinse în OUG nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului, aprobată prin Legea nr. 7/2007 sunt discriminatorii nefiind justificate de un scop obiectiv și legitim, potrivit:

1.1 art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului,

1.2 art. 16 alin. (1) din Constituția României,

1.3 art. 6 din Carta europeană privind statutul judecătorilor,

1.4 art. 1 alin. (2) lit. i), art. 2 alin. (3), art. 6 alin. (1) lit. c) din O.G nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată;

2. Recomandă Ministerului Muncii, Familiei și Egalității de Șanse să promoveze un proiect de act normativ care să reglementeze în mod diferit cuantumul indemnizației pentru creșterea copilului în vârstă de pînă la 2 ani având în vedere latura contributivă a beneficiarilor de indemnizație.

3. Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal părților.

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Potrivit art. 20 alin 9, hotărârea Colegiului director poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit legii. Potrivit art. 20 alin. 10, hotărârile emise potrivit prevederilor alin. (2) și care nu sunt atacate în termenul de 15 zile constituie de drept titlu executoriu.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC - Membru

COMȘA CORINA NICOLETA – Membru

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVAN - Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

TRUINEA ROXANA PAULA - Membru

Data redactării 09.05.2008